

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 11/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniam Okresného súdu Košice II č. k. 6 T 45/2022 z 22. septembra 2022 a Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 Tos 87/2022 z 19. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. novembra 2022, ktorú smeruje proti uzneseniam Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 T 45/2022 z 22. septembra 2022 (ďalej len „prvostupňové väzobné rozhodnutie“) a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Tos 87/2022 z 19. októbra 2022 (ďalej len „druhostupňové väzobné rozhodnutie“), domáha „zrušenia návrhu prokurátora na väzobné stíhanie a prepustenia z väzby na slobodu“. I napriek laickému charakteru obsahu ústavnej sťažnosti a absencii právneho zastúpenia sťažovateľa advokátom umožňuje ústavná sťažnosť vecný prieskum jej opodstatnenosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj z obsahu dotknutých väzobných rozhodnutí, ktoré boli ústavnému súdu predložené na základe súčinnosti poskytnutej zo strany okresného súdu, vyplýva, že voči sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre trestný čin krádeže, v rámci ktorého sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu a o jej nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka. Okresný súd prvostupňovým väzobným rozhodnutím podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa zamietol, podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku ho ponechal vo väzbe konštatujúc, že dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku nepominuli a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľa navrhovaným alternatívnym opatrením. O sťažnosti sťažovateľa podanej voči uvedenému

uzneseníu okresného súdu rozhodol krajský súd druhostupňovým väzobným rozhodnutím, ktorým ju ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predkladá argumentáciu totožnú s tou, ktorú predstrel v sťažnosti uplatnenej voči prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu. V rámci nej v podstate tvrdí, že v jeho prípade, kde ide o menej závažný trestný čin, existujú dôvody na nahradenie väzby alternatívnym opatrením, ktorého uložením možno rovnako dosiahnuť účel väzby. Sťažovateľ je tiež toho názoru, že v jeho prípade vykonané dokazovanie nepreukazuje potrebný stupeň dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovaného trestného činu ako jeden zo základných materiálnych predpokladov väzby. Sťažovateľ v tomto kontexte namieta, že okresný súd nevykonal výsluch špecifikovaného svedka, na ktorý poukazuje krajský súd v druhostupňovom väzobnom rozhodnutí. Napokon sťažovateľ formuluje bez bližšieho konkrétneho odôvodnenia aj námietku, že v súvislosti s rozhodovaním o jeho väzbe došlo k porušeniu zásady zakotvenej § 2 ods. 6 Trestného poriadku, ktorá stanovuje požiadavku urýchlenej prejednávania väzobných vecí. V tomto kontexte vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd konštatuje, že argumentácia sťažovateľa predstretá v ústavnej sťažnosti je značne všeobecná, sťažovateľ sa v nej v prevažnej miere zameriava na prezentáciu všeobecných postulátov formulovaných judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v súvislosti s obmedzením osobnej slobody pri väzobnom stíhaní. Jedinými konkrétnejšími dôvodmi, ktoré majú relevantný charakter z hľadiska možnosti preskúmania väzobného rozhodnutia v konaní pred ústavným súdom, sú tvrdenie sťažovateľa o existencii predpokladov pre nahradenie jeho väzby navrhovaným alternatívnym opatrením a námietka o absencii potrebnej dôkaznej situácie v miere opodstatňujúcej dôvodnosť vedeného trestného stíhania.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva uznesením okresného súdu:

5. Pokiaľ ide o prvostupňové väzobné rozhodnutie okresného súdu, voči ktorému v prvom rade smeruje sťažovateľ uplatnenú ústavnú sťažnosť, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového väzobného rozhodnutia okresného súdu konštatuje ústavný súd existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky

o prípadnom pochybení súdu v prvostupňovom rozhodovaní o väzbe prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil, pričom ochranu jeho právu na osobnú slobodu bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť krajský súd, ktorému patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené voči označenému rozhodnutiu okresného súdu, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa ustanovenia § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva uznesením krajského súdu:

6. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenia obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

7. Pri posúdení väzobnej trestnej veci sťažovateľa sa preto ústavný súd zameril na zodpovedanie otázky, či sa krajský súd s relevantnými okolnosťami veci sťažovateľa, resp. s tými okolnosťami, na ktoré poukazoval sťažovateľ v sťažnosti podanej voči prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia v spojení s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu ústavnoprávne akceptovateľné a či konajúcim súdom zvolená a prezentovaná interpretácia aplikovanej právnej úpravy neodporuje jej účelu a zmyslu. Inými slovami, či je väzba v prípade sťažovateľa zdôvodnená ústavne udržateľným spôsobom. Z uvedených dôvodov sa ústavný súd oboznámil tak s aplikovanými ustanoveniami Trestného poriadku, ako aj s odôvodnením druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu.

8. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný,

má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať obťažovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil,

a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

9. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia popísal spôsob spáchania vyšetřovaného skutku, keď mal sťažovateľ v ranných hodinách v priestoroch špecifikovanej predajne odcudziť väčší počet rôznych druhov tovarov tak, že si ich mal vložiť do tašky a vreciek oblečenia, s ktorým mal bez toho, aby za tovar zaplatil, prejsť cez pokladničnú zónu. Krajský súd poukázal na to, že všetky skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti väzby sťažovateľa bolo potrebné posudzovať komplexne v nadväznosti na prejednávany prípad, charakter trestnej činnosti, ako aj okolností, za akých došlo k spáchaniu trestnej činnosti, a tiež osobu obvineného. Krajský súd ako na relevantnú okolnosť poukázal na to, že bol sťažovateľ pred spáchaním trestnej činnosti nezamestnaný, nemal trvalé bydlisko a bol teda bezdomovec. Ďalej krajský súd poukázal na obsah registra trestov sťažovateľa, ktorý bol deväťkrát súdne trestaný, v dvoch posledných prípadoch mu bol pritom uložený podmienkový trest odňatia slobody s uložením skúšobnej doby takisto za trestné činy krádeže. Všetky uvedené skutočnosti považoval krajský súd za tie konkrétne skutočnosti, ktoré v danom štádiu trestného konania umocňujú obavu zo správania sťažovateľa predpokladaného ustanoveniami § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku a neumožňujú nahradiť väzbu miernejším opatrením.

10. Po oboznámení sa s obsahom rozhodnutia krajského súdu je ústavný súd toho názoru, že argumentácia, prostredníctvom ktorej bolo sťažovateľovi vysvetlené splnenie materiálnych podmienok väzby, je jednak úplne vyčerpávajúca a súčasne plne konvenuje obsahu dotknutých ustanovení Trestného poriadku. Opis konkrétnych skutočností opodstatňujúcich u sťažovateľa väzbu útekovú a preventívnu, ponúknutý v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu je natoľko výpovedný a presvedčivý, že prípad väzby sťažovateľa možno hodnotiť ako klasický príklad väzobných dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Sťažovateľ, tak ako to výslovne uvádza samotné ustanovenie § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, nemá stále bydlisko, kde by bol zastihnuteľný a na ktorom by mohol preberať potrebné zásielky, existuje teda reálne riziko marenia priebehu trestného konania. Aj záver o danosti dôvodov preventívnej väzby má podľa názoru ústavného súdu výraznú oporu v charakteristike osobnostného profilu sťažovateľa ako osoby s nadštandardnou kriminálnou minulosťou (deväť záznamov v registri trestov, z toho dve posledné odsúdenia dokonca za trestný čin totožný s aktuálne stíhaným trestným činom). Popísaný osobnostný profil súčasne predstavuje dostatočný skutkový podklad pre odôvodnenie záveru krajského súdu o nemožnosti náhrady väzby sťažovateľa alternatívnym opatrením, ktoré by

vzhľadom na recidívne tendencie sťažovateľa nebolo spôsobilé účel väzby zabezpečiť. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že okresný súd nevykonal (do času podania ústavnej sťažnosti) výsluch špecifikovaného svedka, na vykonanie ktorého poukazuje krajský súd v druhostupňovom väzobnom rozhodnutí, ústavný súd uvádza, že uvedená okolnosť v uvedenej situácii nijako neoslabuje danosť dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovaného skutku ako jednej z materiálnych podmienok väzby. Vec sťažovateľa sa nachádza v štádiu po podaní obžaloby, keď bol nepochybne tento výsluch vykonaný v prípravnom konaní a v takejto podobe je pri väzobnom rozhodovaní postačujúci na pokrytie potrebnej miery dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovaného skutku, kde krajský súd zároveň vysvetľuje, že v súlade so zásadou bezprostrednosti bude výsluch tohto svedka vykonaný aj v súdnej etape konania na hlavnom pojednávaní.

11. Druhostupňové uznesenie krajského súdu sa vzhľadom na predchádzajúce závery ústavnému súdu nejaví ako svojvoľné. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd uviedol vo svojom rozhodnutí dostatočne konkrétne a náležité argumenty podporujúce zákonnosť postupu pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa, pričom výklad, ktorý v súvislosti s aplikáciou príslušnej právnej úpravy v dotknutom rozhodnutí prezentoval, nijako neodporuje zmyslu a účelu príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich postup pri rozhodovaní o väzbe.

12. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že v súvislosti s rozhodovaním o jeho väzbe došlo k porušeniu zásady zakotvenej § 2 ods. 6 Trestného poriadku, hodnotí ústavný súd predmetnú námietku ako na prvý pohľad zmatečnú, a teda zjavne neopodstatnenú, keďže sa citovaná zásada viaže na samotné meritórne konanie (konanie o trestnom obvinení), a nie na rozhodovanie o väzbe.

13. Vychádzajúc z prezentovaných záverov vyhodnotil ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa druhostupňového väzobného rozhodnutia krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa ustanovenia § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

14. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu